РОЗДІЛ 1. ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ПЕРСПЕКТИВНОСТІ Й НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОБОТИ ПЕДАГОГА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ПЕРСПЕКТИВНОСТІ ТА НАСТУПНОСТІ ОСВІТИ

Ганна Бреславська, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти, Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова (Україна)

INNOVATIVE METHODS OF TEACHER'S WORK IN THE CONDITIONS OF IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF CONTINUITY AND PERSPECTIVENESS OF EDUCATION

Hanna Breslavska, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Primary Education, Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine)

Анотація. *У тезах розкрито сутність інноваційних методів роботи педагога в контексті забезпечення перспективності та наступності освіти. Визначено основні підходи до організації освітнього процесу, що сприяють безперервному розвитку особистості здобувача освіти.*

Ключові слова*: інноваційні методи, наступність освіти, перспективність, педагог, освітній процес, початкова школа.*

Abstract.*The theses reveal the essence of innovative teaching methods in the context of ensuring the continuity and perspectiveness of education. The main approaches to organizing the educational process that contribute to the continuous development of the learner's personality are identified.*

Key words: *innovative methods, continuity of education, perspectiveness, teacher, educational process, primary school.*

Сучасна освітня система орієнтована на забезпечення безперервності розвитку особистості, що реалізується через принципи перспективності та наступності освіти, які визначені як ключові у державній освітній політиці України [1; 2]. Зокрема, у Законі України «Про освіту» наголошується на необхідності створення умов для безперервного навчання та всебічного розвитку особистості протягом усього життя, а також забезпечення наступності між рівнями освіти [1]. Водночас Концепція «Нова українська школа» акцентує увагу на формуванні компетентнісного підходу, що передбачає логічну узгодженість змісту освіти на різних її етапах [2].

У цьому контексті особливого значення набуває впровадження інноваційних методів роботи педагога, які сприяють узгодженості змісту, форм і методів навчання на різних етапах освіти [3]. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу визначаються також у Державному стандарті початкової освіти, де підкреслюється необхідність використання діяльнісного, інтегрованого та особистісно орієнтованого підходів до навчання [4].

Реалізація принципів перспективності та наступності передбачає не лише змістову узгодженість освітніх програм, а й використання таких педагогічних технологій, які забезпечують поступовий розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти. У цьому аспекті важливими є положення Національної стратегії розвитку освіти в Україні, де визначено пріоритет інноваційного розвитку освіти, упровадження сучасних технологій навчання та забезпечення якості освіти на всіх рівнях [5].

Крім того, у нормативних документах Міністерства освіти і науки України, зокрема методичних рекомендаціях щодо реалізації Державного стандарту початкової освіти,

підкреслюється необхідність дотримання принципу наступності між дошкільною та початковою освітою, що передбачає врахування вікових особливостей дітей і забезпечення плавного переходу між освітніми ланками [6].

Таким чином, впровадження інноваційних методів роботи педагога виступає важливою умовою реалізації принципів перспективності та наступності освіти, оскільки дозволяє забезпечити цілісність освітнього процесу, узгодженість його складових та орієнтацію на розвиток особистості відповідно до сучасних вимог суспільства [1–6].

Принцип наступності передбачає логічний зв'язок між попереднім і наступним етапами навчання, що забезпечує поступове ускладнення змісту освіти та розвиток компетентностей учнів [4, с. 52]. Перспективність, у свою чергу, орієнтує освітній процес на майбутні потреби особистості та суспільства, сприяє формуванню здатності до саморозвитку та адаптації в умовах змін [1; 5].

Серед інноваційних методів, що забезпечують реалізацію зазначених принципів, важливе місце посідають проєктна діяльність, інтерактивні технології, технології змішаного навчання та ігрові методи [3; 6]. Використання проєктної діяльності дозволяє формувати в учнів цілісне бачення навчального матеріалу, розвивати дослідницькі вміння та забезпечувати міжпредметні зв'язки [6, с. 78].

Інтерактивні методи навчання сприяють активному залученню учнів до освітнього процесу, розвитку комунікативних умінь та формуванню критичного мислення, що відповідає сучасним вимогам компетентнісного підходу в освіті [4]. Вони забезпечують взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу, створюють умови для обміну думками, формування навичок співпраці та відповідальності за результати спільної діяльності. У наукових дослідженнях підкреслюється, що інтерактивні технології підвищують мотивацію до навчання та сприяють глибшому засвоєнню навчального матеріалу [6, с. 112].

Застосування цифрових технологій, зокрема платформ дистанційного та змішаного навчання, дозволяє забезпечити індивідуалізацію освітнього процесу та створити умови для безперервного навчання [2; 7]. Відповідно до положень Закону України «Про освіту» та Концепції розвитку цифрової компетентності, використання інформаційно-комунікаційних технологій є необхідною складовою сучасного освітнього середовища, що сприяє формуванню цифрової грамотності та здатності до самонавчання [1; 8]. Крім того, цифрові інструменти дозволяють адаптувати зміст і темп навчання до індивідуальних потреб учнів, що є важливою умовою реалізації принципу перспективності освіти.

Важливу роль у забезпеченні наступності відіграє співпраця між закладами дошкільної освіти та початковою школою, що дозволяє враховувати вікові та індивідуальні особливості дітей [5]. Така взаємодія передбачає узгодження освітніх програм, методів і форм роботи, а також створення сприятливого освітнього середовища для плавного переходу дитини до нових умов навчання. У нормативних документах Міністерства освіти і науки України наголошується на необхідності забезпечення наступності як важливої умови успішної адаптації дитини до навчання в школі [6].

У цьому контексті педагог виступає як фасилітатор, який організовує освітній процес на засадах партнерства, підтримки та розвитку особистісного потенціалу учнів [3]. Його діяльність спрямована не лише на передачу знань, а й на створення умов для активної пізнавальної діяльності, самовираження та самореалізації здобувачів освіти. Такий підхід відповідає сучасним освітнім тенденціям, орієнтованим на формування автономної, відповідальної та творчої особистості.Отже, інноваційні методи роботи педагога є важливим інструментом реалізації принципів перспективності та наступності освіти. Їх впровадження забезпечує цілісність освітнього процесу, сприяє гармонійному розвитку особистості та підвищує якість освіти в умовах сучасних викликів [1; 2; 3].

Список використаних джерел

1. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні: шляхи модернізації. Київ: Грамота, 2020. 400 с.
2. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти. Київ: Генеза, 2018. 368 с.

3. Сисоєва С.О. Інноваційні технології в освіті. Київ: Видавництво НПУ, 2017. 300 с.
4. Бібік Н.М. Нова українська школа: теорія і практика. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Наталія Давиденко, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Науковий керівник: К.А.Колеснік, докторка філософії (PhD), доцентка,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

CURRENT ISSUES OF FORMING THE TEACHER'S CREATIVE PERSONALITY IN THE CONTEXT OF CONTINUITY BETWEEN PRESCHOOL AND PRIMARY EDUCATION

Nataliia Davydenko, master's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. *У статті обґрунтовано значення творчої діяльності педагога як умови забезпечення перспективності й наступності дошкільної та початкової освіти в контексті реформи Нової української школи. Розкрито сутність понять «творча особистість педагога», «наступність» і «перспективність», охарактеризовано психолого-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу вихователя та вчителя початкових класів. Визначено практичні напрями формування творчої активності педагога на етапі переходу дитини від закладу дошкільної освіти до початкової школи.*

Ключові слова: *творча особистість педагога, наступність, перспективність, дошкільна освіта, початкова освіта, Нова українська школа, творчий потенціал.*

Abstract. *The article substantiates the role of a teacher's creative activity as a condition for ensuring the prospectivity and continuity of preschool and primary education within the New Ukrainian School reform. The essence of the concepts «teacher's creative personality», «continuity» and «prospectivity» is clarified, and the psychological and pedagogical conditions for developing the creative potential of preschool and primary school educators are characterised. Practical directions for fostering teachers' creative activity at the stage of a child's transition from preschool to primary school are outlined.*

Key words: *teacher's creative personality, continuity, prospectivity, preschool education, primary education, New Ukrainian School, creative potential.*

Реформа Нової української школи докорінно змінює вимоги до особистості педагога, зміщуючи акцент з репродуктивного відтворення знань на розвиток ключових компетентностей і креативності дитини [7, с. 224]. Освітня парадигма, що ґрунтується на дитиноцентризмі, компетентнісному та діяльнісному підходах, потребує від педагога не лише методичної майстерності, а й здатності до постійного творчого пошуку, гнучкості мислення й готовності працювати в умовах невизначеності. У цьому контексті проблема наступності дошкільної та початкової ланок освіти набуває особливого значення, оскільки саме на етапі переходу дитини із закладу дошкільної освіти до школи закладаються основи її подальшого особистісного, пізнавального та соціального розвитку [3]. Водночас практика показує, що організаційна й методична єдність цих двох ланок освіти досі забезпечується недостатньо: заклади дошкільної освіти і школи нерідко працюють відокремлено, за різними програмами й підходами, а відповідальність за подолання цього розриву значною мірою покладається на педагога та його здатність до творчого підходу в роботі з дітьми [1, с. 25].

У науковій літературі наступність розглядають насамперед як обізнаність педагогів початкової школи з програмами, методиками й результатами роботи закладу дошкільної